

Öğrencilerimiz Neden Sorgulama ve Soru Sormakta Zorlanıyor? Felsefeyi Bilmiyor mu?

Prof. Dr. İbrahim ORTAŞ tarafından yazıldı.

Perşembe, 07 Kasım 2019 00:26 -

Öğrencilerimiz Neden Sorgulama ve Soru Sormakta Zorlanıyor? Felsefeyi Bilmiyor mu? Prof. Dr. İbrahim ORTAŞ, Çukurova Üniversitesi. iortas@cu.edu.tr

Son birkaç yıldır “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği” dersini Yüksek Lisans ve Doktora düzeyinde vermekteyim. Kendimi de okuyarak çok geliştirdiğim dersi öğrenciler ile keyifle işlemeye çalışıyoruz. İlk giriş dersinde öncelikle bilim yapmada karşılaştığımız temel sorunun “soru sormak” olduğunu ve sorgulamanın bilimsel çalışmalar için olmazsa olmaz olduğunu belirtirim. Öğrenci merkezli eğitimi gerçekleştirmenin gereği olarak da sık sık öğrencileri derse katmak için sorular sorar ve sorgulayıcı olmaları konusunda teşvik etmeye çalışırım.

Ayrıca dersin doğası gereği lisansüstü öğrencilerin kendi çalışma alanlarının “**araştırma sorularını**” nasıl üretmeleri konusunda sorgulamayı öğrenmesini istemekteyim.

Örneğin;

Felsefe soru sorar ve cevap arar.

Pekâlâ ya bilim?

Bilim ile felsefe arasındaki ilişki nedir? Sorulacak soru nasıl üretilir/oluşur?

Bilimsel bir konuda soru sorulmadan araştırma önerisi geliştirilebilir mi?

Herhangi bir konu/sorun varsa bunun bir de cevabı/çözümü var mıdır?

Öğrencilerin çoğunlukla felsefenin konusu ve bilime katkısı konusunu zihinlerinde ya hiç sorgulamamışlar ya da kendi çalışma konularının felsefi yaklaşımla araştırılacağı bağlantısını kuramamış oldukları anlaşılıyor. Diğer bir ifade ile çalıştıkları bilimsel konunun felsefeye olan ihtiyacı sorusu ile de hiç karşılaşmamışlar. Anladığım kadarı ile araştırma öğrencilerinin çoğunlukla felsefe, bilim tarihi, tarih, eğitim ve bunlar arasındaki birlikteliğin önemi konusunda önemli yetersizlikleri oldukları görülüyor.

Öğrencilerimiz Neden Sorgulama ve Soru Sormakta Zorlanıyor? Felsefeyi Bilmiyor mu?

Pof. Dr. İbrahim ORTAŞ tarafından yazıldı.

Perşembe, 07 Kasım 2019 00:26 -

Bu bağlamda anladığım öğrenciler bilimin temel prensiplerini ve felsefesi konusunda yetersiz oldukları için “kök soru” üretilmiyor ve sorgulamada yapamıyor. Konulara analitik yaklaşamıyorlar.

Felsefe ve Bilim Sorunlara/Sorulara Nasıl Sorgular?

Derste konunun kavranması için;
felsefe “neden ve niçin” sorularını sorarak
konuyu tartışmaya açarım.

Bilim ise “nasıl” sorularını sorarak herhangi bir probleme çözüm aradığını işleyerek bir sorunun esastan nasıl ele alındığını işlemeye çalışırız. Öğrencilerin kendi çalıştıkları araştırma konularında birer “araştırmalarının soru önerisi” oluşturmasını istediğimde öğrencilerin soru sorma konusunda zorlandıklarını ve soyut düşünme sorunu yaşadığını hissettim.

Öğrencilerin ilk aklına gelen “araştırma konumuzu nasıl belirleyebiliriz?” olmaktadır. Kimi “araştırma sorusu olmadan araştırma olmaz mı” diyenler oluyor. Öğrencilerin yansımaları ve bakış açıları eğitim kalitemiz hakkında epey bilgi yansıtması bakımından önemli. Toplum olarak yaşadığımız ortamda doğa veya toplumsal konu ve sorunları sorgulanması ve çözüm üretilmesi olarak görememek olduğu izlenimi oluştu. Öğrencilerimizde “yaşamı sorgulamamak” veya “merak yetersizliği var; yoksa bazı olay ve olguları okuyamamakta mıdır” konularını tam anlayamadım. Ancak bir algı ve düşünsel sorunun olduğu beliriyor.

Sorgulamak ve Sorun Üzerinde Kafa Yormaya Yatkın Değilmiyiz?

Anladığım kadarı ile öncelikle bazı konular/sorunlar bizi için (beynimizde) sorun olarak kabul edilmiyor. Örneğin farklı bitiklerin aynı toprakta farklı şekilde tepki vermesinin nedenleri çoğu öğrenci için halen değişik açılardan sorgulanması ve altındaki doğa yasasının açığa çıkarılması çok da öncelikli merak konusu olmuyor. Konu üzerine bir iki örnek anlatılınca öğrencilerin zihinlerine birkaç soru ve öneri beliriyor. Bu durumda öğrencilerimizin yaratıcılıktan çok **“ezbere”** konusuna eğilimli olduğu görülüyor.

Çoğu öğrencinin kafasında doğaya-evrene ve yaşamın oluşumunda ilişkin sorular- tartışma ve bu tür geniş bilgi gerektiren olaylarla anlama-yorumla zor gelebiliyor. Belki de bu yüzden insanımız daha çok kabullenici ve zorluklarla baş etmede sorgulayıcı ve mücadeleci değildir.

Halen öğrenciler soru üretmede zorlandıkları (debelendikleri) gibi soruya ilişkin çözüm önerileri geliştirme, hipotez oluşturmada da sorun yaşamaktadırlar. Anladığım kadarı ile soyut

Öğrencilerimiz Neden Sorgulama ve Soru Sormakta Zorlanıyor? Felsefeyi Bilmiyor mu?

Pof. Dr. İbrahim ORTAŞ tarafından yazıldı.

Perşembe, 07 Kasım 2019 00:26 -

düşünme ve analitik çözüm üretme konusu erken dönemlerde öğrencilere kazandırılmamış. Öğrencilerin öğrencilik bilinci ve sorumluluğunun farkına varması, içinde yaşadıkları ortamı-evreni tanıması, yaşamın anlamını ve varlık nedenini sorgulaması konusunda felsefenin sorgulayıcılığı ve önemi tam kavratılmamış. Hatta çoğu öğrenci bilimsel sorgulayıcılıkta felsefe bilgisine sahibi olmaları konusunda da bir gereksinim olduğu gereksinimi zihinlerde yer bulmuyor.

Öğrencilerin kendilerini ve bilgi potansiyellerini, buldukları ortamın kendilerine yüklediği sorumluluğunun kabaca farkında, ancak derinlemesine sorgulamadığı ve kafa yormadığı görülmektedir. Çoğunluğunun felsefenin insanın yaşamı ve insani değerleri ve de amaçlarını sorguladığı konusundaki sorgulayıcı tekniğinin önemini bilmedikleri ortaya çıkmaktadır. Eleştirel düşünme, eleştirel okuma konusunda ise daha çok yetersizliklerin olduğu görülüyor.

Neden Sorun Çözemiyoruz?

Yaşanılan bir sorunu ortadan kaldırmak ve yaşamı kolaylaştırmak için neden sorunu çözme becerisine sahip değiliz? Sorun çözme konusunda işin kolayına mı kaçıyoruz? Yoksa nasıl olsa birileri bunu benim yerime hal eder mi? diyoruz.

Yıllardır kendi kendime sorduğum “neden ülke/toplum/birey olarak sorunlarımızı çözemiyoruz” konusu yeniden öğrencilerin yansımalarından kısmen ortaya çıktığını hissettim.

Dünya ve ülkemiz günümüzde çok boyutlu sorunları ile boğuşurken biz sorunları çözmede çokta başarılı ürünler ortaya koyamamaktayız. Neden acaba sorun çözme konusunda zorlanıyoruz? Diye kendi kendimize sorduk mu? Çünkü sorunlara felsefenin yol gösterici sorulması ve analizleri yanında bilimin sistematik metotlarını yerli yerine oturtmadığımız görülüyor.

Felsefe ve Analitik Düşünme Lise ve Üniversite Ders Olarak okutulmalıdır

Öğrencilerden edindiğim bir diğer önemli izlenim bir bütün olarak neden eğitimde başarılı olmadığımızın birçok nedeni içinde belki de temel neden olarak “temel bilimler ve felsefe bilgisinin” yetersizliği görülmektedir

Toplumun olarak bugün karşı karşıya bulunduğumuz sorunları anlayabilmek için öncelikle felsefeyi ve felsefenin sorgulayıcılığı üzerinden sorunlarımıza yeni kapılar açmamız gerektiği ortaya çıkmaktadır. Günlük dilde kullandığımız ancak içeriğini ve

kökenini bilmediğimiz kavramları

daha iyi tanımlamamız ve belirginleştirmemiz için sorgulayıcılığı ve eleştirel yaklaşımı kazanmamız gerektiği ortaya çıkmaktadır.

Öğrencilerimiz Neden Sorgulama ve Soru Sormakta Zorlanıyor? Felsefeyi Bilmiyor mu?

Pof. Dr. İbrahim ORTAŞ tarafından yazıldı.

Perşembe, 07 Kasım 2019 00:26 -

Yaşamda doğruya ulaşmak için doğru ve yanlış, olgu ve olayın, verilen ve istenileni ayırt etme, soruları sormamız ve bu konulardaki bilgi ve bilincine ulaşmamız gerekmez mi? Bugün birçok konuda cebelleşerek mücadelesi verilen birçok temel sorunun temelinde felsefi düşünce disiplin yoksunluğu bulunuyor olabilir mi?

Felsefe, dersleri öğretmenin kendi geleceğini bilinçli ve anlamlı kurmasına katkıda bulunacaktır. Bu nedenle felsefe dersi yanında mantık, bilim felsefesi ve bilim tarihi dersleri zorunlu ders olarak lise ve üniversitelerde okutulmasında yarar bulunmaktadır. Gönül isterdi ki Türkiye'nin eğitim sistemi yeniden felsefe dersini ve analik düşünme sistematiğini- mantık dersini yeniden lise (olgunlaşma eğitiminde) eğitimine zorunlu ders olarak okutulsun. Anlaşılan bu derslerin okutulmamış olması ve/ya yeterince önem görmemesinin karşılığı olarak sorunları çözemiyoruz.

Felsefe ve Bilim'in Işığı Neden Gerekli

Eflatun'un "erdem ve mutluluğun felsefi bilgiyle gerçekleşeceğini" belirtiyordu. Sokrates "incelenmemiş, sorguya çekilmemiş bir yaşamın yaşanmaya değer olmadığını" belirtmiştir. Felsefeyi kavramış öğrenci erken dönemde bireysel özgürleşmesini tamamlayarak kendisi olma yani sorumlu yurttaş olma bilincini kavrayacaktır.

Türkiye'nin bulunduğu coğrafyada yaşadığı birçok dış sorununda üstesinden gelmesi için geleceğin büyükleri olacak gençlerinin erken dönemde güçlü bir tarih, toplum ve yurttaşlık bilinci kazanmaları, yaşamı sorgulamayı bilmeleri ve karşılaştıkları sorunları çözmeleri için temel bilimler eğitimi yanında objektif sosyal bilimler derslerini almaları önem arz etmektedir. Gençlerimize mutlaka eleştirel düşünme ve özgür düşünme ve fikir oluşturma becerisi anahtarını kendilerine kazandırmak zorundayız. 22 milyon genç öğrencisi olan bir ülkenin elindeki potansiyeli doğru kullanmak için öğrencimizi geleceğimiz için iyi eğitmek ve yaratıcılığı sorgulayıcılığı ve sorun çözme becerisini kavratmamız gerekir. Hepimizin omuzlarında ciddi bir sorun duruyor. Sorunun bilincine varıp ona göre geleceği kurgulamak zorundayız. **5**

Kasım 2019, Adana